

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

Kataster der Gemeinde Polešovice fand man verkohlte Apfelfrüchte /*Malus silvestris* ssp. *acerba*/. Die Ausmasse der am besten erhaltenen Früchtebruchstücke betragen 23 x 19 mm und 25 x 19 mm. Es ist dies der erste tschechoslowakische prähistorische Fund von Apfelfrüchten, der dadurch ebenfalls die Ursprünglichkeit des Waldapfelbaumes in diesem Raume bestätigt.

HALŠTATSKÉ A VĚTEŘOVSKÉ SÍDLIŠTĚ V MEDLOVĚ

/ okr. Brno - venkov /

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

/ Tab 20/

Při kopání základů rodinného domku manželů Grégrových na severním okraji Medlova u Pohořelic byla zničena polovina nepravdělně zahloubené jámy. Na objev upozornil ředitel školy v Medlově s. Trochta, který rovněž zachránil materiál ze zničené části jámy. Další část jámy byla později překryta betonovou podlahou verandy domu, takže prozkoumána mohla být pouze velmi malá část objektu. Z jámy pochází keramika a zvířecí kosti /inv. č. 1451-3 až 25/74/. Protější stěnou domu byla porušena věteřovská kulturní vrstva, z níž pochází část koflíku /tab. 20 : 1/ a střep z výdutě hrubší nádoby /inv. č. 1451-1 až 2/74/.

Popis nálezů z jámy :

1. Malá situlka kónického tvaru, jež má prohnuté hrdlo s ven vyhnutým okrajem odsazené od těla výraznou hranou. Hrana je přesekávaná drobnými rýžkami. Povrch nádoby je vyhlazený, hnědočervený, místy šedý. Výška 9,5 cm ; okraj 11 cm ; dno 5 cm. Inv. č. 1451-3/74 /tab. 20 : 5/.
2. Část výdutě z velké nádoby s odsazeným hrdlem. Výduť je zdobena 2 rovnoběžnými plastickými lištami, které jsou lomené a vytvářejí velkou klikatku. Pod nebo nad každým lomem klikatky jsou drobné ploché výčnělky lembvané mělkým žlábkem. Povrch je vyhlazený, černý, zevnitř hnědý. Průměr výdutě 40 cm. Inv. č. 1451-4/74 /tab. 20 : 7/.
3. Střepy z velkých masivních nádob zásobnicového charakteru s prohnutým hrdlem. Jejich povrch je většinou vyhlazený, hnědě až hnědočerně zbarvený. Inv. č. 1451-5 až 8/74 /tab. 20 : 3,4/.
4. Střepy z menších nádob s válcovitým nebo jen mírně prohnutým hrdlem, které mají většinou drsný povrch. Inv. č. 1451-9 až 12/74 /tab. 20 : 2/.
5. Střepy z polokulovitých misek, z nichž jedna má dovnitř rozšířený okraj. Inv. č. 1451-13 až 14/74 /tab. 20 : 8/.
6. Střep z výdutě menší nádoby s vyhlazeným povrchem hnědočerně zbarveným a se zbytkem páskového ucha. Inv. č. 1451-15/74.
7. Střep z výdutě větší nádoby s plastickou horizontální lištou. Povrch je černý, hlazený a nerovný. Inv. č. 1451-16/74.
8. Střep z větší nádoby s široce rozevřenou výdutí, která je od hrdla odsazena hranou. Inv. č. 1451-17/74.
9. Střep z výdutě nádoby s jemně drsným hnědošedým povrchem a dvojitým plastickým výčnělkem. Inv. č. 1451-18/74 /tab. 20 : 6/.
10. Střep z výdutě nádoby s jemně drsným hnědošedým povrchem a s plastickým výčnělkem. Inv. č. 1451-19/74.
11. Střep z výdutě nádoby s jemně drsným povrchem šedoohnědě zbarveným a s nevýrazným důlkem. Inv. č. 1451-20/74.
12. Střep ode dna velké nádoby s mírně odsazeným dnem. Inv. č. 1451-21/74.
13. Střepty ode dna menších nádob s vyhlazeným povrchem. Inv. č. 1451-22 až 24/74.
14. Šest drobných kousků mazanice. Inv. č. 1451-25/74.

Materiál z jámy je značně nejednotný. Situlka /tab. 20 :5/ není sice tvarem velmi častým, avšak je typická pro mladší období halštatské. /1/ Stejně můžeme datovat i část výdutě z velké nádoby zdobené plastickou klikatkou. Na Moravě jsou podobné tvary sice dosti vzácné, ale bohaté analogie najdeme v Rakousku, např. v náplni kultury Gemeinlebern-Statzendorf. /2/ Další materiál z jámy není již tak jednoznačně datovatelný. Některé z tvarů se vyskytují spíše v době bronzové /miska s dovnitř rozšířeným okrajem, střep z velkých esovitě profilovaných nádob a jiné/. Není vyloučeno, že se do tohoto celku dostal i materiál z věteřovské kulturní vrstvy. Věteřovské i halštatské nálezy jsou prvními svého druhu na katastru obce Medlova.

P o z n á m k y :

- 1 J. Böhm, Kronika objeveného věku, Praha 1941, 355, tab. 52:12 ; K. Ludikovský, Halštatský sídelní objekt v pískovně v Bulharech /okr. Břeclav/, PV 1972, Brno 1973, 33, tab. 22:1,2,4 ; R. Pittioni, Urgeschichte des Osterreichischen Raumes, Wien 1954, Abb. 419, 430.
- 2 R. Pittioni, op.cit., Abb. 412.

Hallstatt- und vĕteřovzeitliche Siedlung in Medlov /Bez.Brno-venkov/. Beim Grundmaueraushub eines Familienhauses der Ehegatten Grégr am nördlichen Rande von Medlov bei Pohořelice wurde die Hälfte einer unregelmässig eingetieften Grube zerstört. Auf die Grube machte der Schuldirektor in Medlov Trochta aufmerksam, der ebenfalls das Material aus dem gestörten Teil der Grube barg. Durchforscht konnte nur ein kleiner Teil der Grube werden, denn der weitere Teil der Grube war von dem Betonfussboden der Veranda des Hauses überdeckt. Aus der Grube gewann man Tierknochen und Keramik, die für die Datierung nur gewissermassen geeignet ist. Die Situlenformen sind für die jüngere Hallstattzeit typisch /1/ und gleichfalls können wir auch den Gefässteil mit plastischer Verzierung in Zick-Zackform auf dem Bauch datieren. Für eine ähnliche Verzierung finden wir Analogien in Osterreich, z. B. in der Kultur Gemeinlebern-Statzendorf /2/. Das weitere Material aus der Grube ist nicht mehr so markant. Es ist nicht ausgeschlossen, dass einige Scherben in die Grube aus der Vĕteřov-Kulturschicht gelangten /Schüsselscherben mit nach innen erweitertem Rand und andere/, die hier ebenfalls gestört war und aus der ein Teil einer Tasse mit ausdrucksvoller Kante und mit nach innen durchdrücktem Boden stammt.

SÍDLIŠTĚ HORÁKOVSKÉ KULTURY VE ŠLAPANICÍCH,

/ okr. Brno - venkov /

Jindra Nekvasil, AÚ ČSAV Brno

Na severozápadním okraji města Šlapanic se provádí rozsáhlá výstavba nového sídliště Za zámekem. V místě, kde jsou postaveny nové domy, byla na podzim 1974 zjištěna prvá z porušených jam horákovské kultury.

Jednalo se o zásobní jámu se stĕnami rozšířenými ke dnu. Stĕny jámy byly však tak zhrouceny, že s výjimkou kruhového dna se již nedal rozpoznat původní tvar jámy. Keramika ze zásypu datuje jámu jednoznačně do horákovské kultury. Nalezli jsme tu i větší kusy amforovitých zásobnic, mís a hrnců.

Výzkum tohoto sídliště pokračoval i na počátku roku 1975, kdy byly porušeny různými výkopy další jámy. Toto sídliště bylo zachyceno již v roce 1963 při kladení plynovodu severozápadně odtud, blíže ke svahu nad Říčkou. Tehdy i v roce 1974 byly v tomto prostoru zaznamenány pozůstatky osady s kulturou moravské malované keramiky. /1/

Poznámky:

1 J. Říhovský, Neolitické a halštatské sídliště u Šlapanic, Přehled výzkumů 1963, 17.

Siedlung der Horákov-Kultur in Šlapanice /Bez.Brno-venkov/. Bei Bauarbeiten am nordwestlichen Rand von Šlapanice wurde eine Vorratsgrube erfasst und auch durchforscht, die zu der Siedlung der Horákov-Kultur gehört, die bereits im Jahre 1963 /1/ entdeckt wurde. An denselben Stellen sind auch Spuren nach einer Besiedlung der Kultur mit mährischer bemalter Keramik vorhanden.

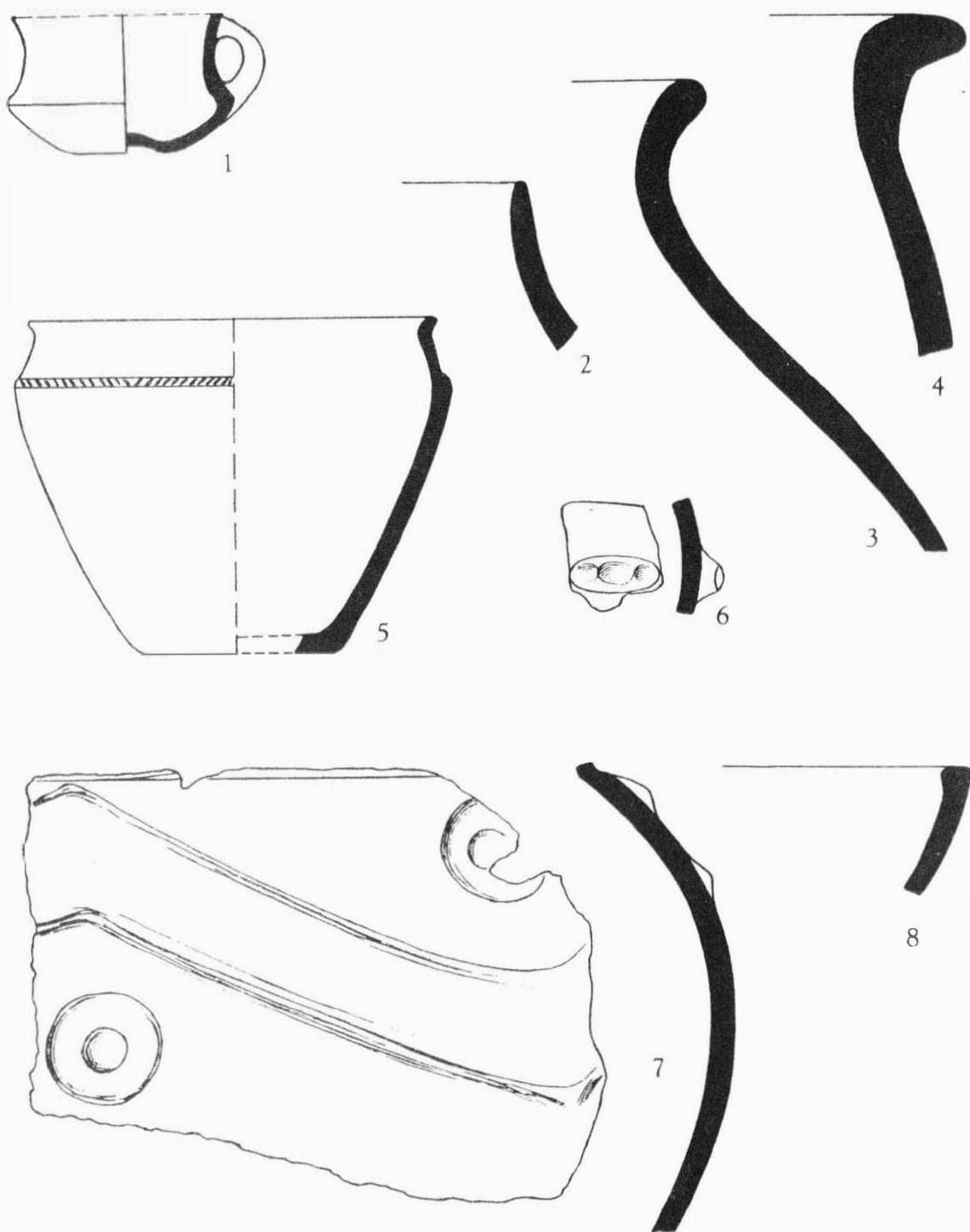
DRUHÁ VÝZKUMNÁ SEZÓNA V KŘIŽANOVICÍCH

/ okr. Vyškov /

Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

/ Tab.21 - 22 /

V září a říjnu 1974 probĕhla druhá sezóna na výzkumu v Křiřanovicích. Naleziště se nachází na jižním okraji obce v trati zvané "Padĕlky". V roce 1973 zde byly prozkoumány jámy kultury s moravskou malovanou keramikou, kultury s nálevkovitými poháry a středodunajské mohylové kultury /1/. Výzkum v roce 1974, který byl provádĕn formou sond širokých 1 metr a dlouhých 10 nebo 15 metrů, byl zamĕřen na zjiřtĕní dalších objektů středodunajské mohylové kultury, jeř odtud známe z výzkumu v roce 1973 a z výzkumu M. Chleboráda v třicátých letech. /2/ Objekty mohylové kultury však nebyly již zjiřtĕny. Sídliště mohylové kultury se rozkládalo patrnĕ na jih od zatím známých objektů. Tímto směrem však nemohl být výzkum provádĕn, protože původní terĕn je zde naruřen širokým a hlubokým úvozem, za nímž se nachází kostel se hřbitovem. Při výzkumu byly otevřeny 4 sondy na poli St. Svobody /parc. č. 882/, další dvě sondy byly otevřeny na parcelách č. 885 a 886. Při výzkumu sicenebyly zjiřtĕny mohylové objekty, avšak bylo prozkoumáno několik zajímavých objektů z jiných období.

Tab. 20
 Medlov / okr. Brno-venkov / . 1 koflík z věteřovské kulturní vrstvy ; 2 - 8 keramika z halštatské jámy. -
 - 1 Tasse aus der věteřovzeitlichen Kulturschicht ; 2 - 8 Keramik aus einer hallstattzeitlichen Siedlungs-
 grube.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné